

УДК 631.5

ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛИКИ ТЕХНОЛОГІЙ ПРЯМОГО ПОСІВУ

Анікєєв В.О., студент

(Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка)

Основними і безперечними перевагами "нульовий" обробки ґрунту є:

- можливість різкого (в рази) підвищення продуктивності праці і рішення проблем сівби культур в оптимальні агротехнічні терміни;
- високий ефект в боротьбі з ерозією і дефляцією;
- збереження родючості ґрунту за рахунок гальмування окислювальних процесів, пов'язаних з високим рівнем аерації;
- вологозберігаючий ефект.
- скорочення витрат пального, глобальний планетарний позитивний ефект, в зв'язуванні надлишків вуглекислоти в повітрі в формі органічних з'єднань у ґрунті.

У той же час, аналіз світової літератури і практики свідчить про те, що системи мінімального обробітку ґрунту і тим більше крайній їх варіант – «прямий» посів – є більш складними, ніж при традиційній технології, вже освоєні технології. Крім того, є ряд застережень, з якими не можна не рахуватися, оцінюючи їх загальну перспективу.

Попередження.

1. Наявність потужної комерційної реклами, яка з метою отримання прибутків від продажу відповідної техніки, запасних частин до неї, пестицидів, презентує лише позитивні сторони впровадження no-till-технології свідомо чи не свідомо приховують їх можливі негативні сторони.

2. За даними багатьох наукових установ США при наявності на поверхні післяжнивних залишків температура ґрунту значно нижче, особливо навесні. При оранці вона в цей період може бути на 2,8-5,0°C вище, ніж при різних видах мінімального обробітку.

3. Можливе перезволоження орного шару на ділянках полів, які слабо дреноються, і призводить до різкого зниження їх біологічної активності. В кінцевому підсумку це призводить до необхідності підвищення доз азоту на 25-30 кг.

4. Погіршення азотного живлення рослин у разі локалізації в верхньому шарі значною (до 8...10 т/га) маси пожнивних залишків. При таких умовах також рекомендується підвищення дози азоту на 30 кг/га.

5. Зниження польової схожості насіння в результаті насичення верхнього шару пожнивними залишками. У ряді країн, зокрема у Франції, при мінімальному обробітку рекомендується підвищення норм висіву на 15-25%.

6. Центральною проблемою ґрунто-захисного землеробства це боротьба з бур'янами. При мінімальному і «нульовому» обробітку вона однозначно є більш

складною і більш дорогою, ніж при загальноприйнятих технологіях обробітку ґрунту.

7. При мінімальній обробці ґрунту знижується ефективність ґрунтових гербіцидів в результаті затримання певної їх частини на пожнивних залишках. Ефективність дії ґрунтових гербіцидів знижується з причин окислення верхнього десяти сантиметрового шару.

8. При мінімальному обробітку і «прямому» посіву зазвичай створюються напружені умови щодо підтримки сприятливого фітосанітарного стану посівів. Це пов'язано з наявністю не зароблених у ґрунт пожнивних решток, падалиці попередніх культур, на яких зберігаються джерела інфекції, таким чином залучаються шкідники, які відкладають на них яйця, створюються сприятливі умови для виживання шкідників в зимовий період. Значно ускладнюється боротьба з гризунами.

9. Надзвичайно висока ціна технічних засобів в no-till-системах.

10. Впровадження технологій мінімальної і «нульового» обробку ґрунту вимагає більш високої кваліфікації агрономічного та технічного персоналу, ніж це необхідно при традиціях їх технологій.

11. Різка зміна технологічних систем обробки ґрунту в напрямку впровадження крайніх варіантів мінімалізації може загострити проблеми безробіття на селі.

12. Кожна країна проходить свою власну еволюцію технологічних систем в землеробстві. Не виключені також окремі періоди швидких змін. Головне, щоб вони не заподіяли шкоди сільському населенню України, поки ще численного. Суто технологічні питання щодо цього головного є другорядними.

Список літератури:

1. Кравчук В. Інтегрована система керованого землеробства необхідний засіб новітніх технологій / В. Кравчук / Техніка і технології в АПК. Науково-виробничий журнал.- №1, 2009, – стр. 27-30

2. Інноваційні технології в сільському господарстві [Електронні ресурси] Режим доступу: [www.URL: http:// www.agroit.com/ua /](http://www.agroit.com/ua/) 5.10.2010.

3. Адаптивні системи землеробства. Навчальний посібник/ За ред. В.П. Гудзя. – Київ: Центр учбової літератури. 2007, – 333 с.